

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 364/2025-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jurajom Dziakom, advokátom, Vajanského 26, Prešov, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, odboru kriminálnej polície, v konaní vedenom pod ČVS: ORP-718/1-VYS-PO-2020 a proti postupu Okresnej prokuratúry Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 2Pv/395/20/7707 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, odboru kriminálnej polície, v konaní vedenom pod ČVS: ORP-718/1-VYS-PO-2020 a postupom Okresnej prokuratúry Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 2Pv/395/20/7707 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré mu **je** Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Prešove, odbor kriminálnej polície, **p o v i n n é** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, a **1 000 eur**, ktoré mu **je** Okresná prokuratúra Prešov **p o v i n n á** zaplatiť taktiež do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e** .

4. Náhradu trov konania pred ústavným súdom sťažovateľovi **n e p r i z n á v a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 364/2025-25 z 12. júna 2025 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v celom rozsahu na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, odboru kriminálnej polície (ďalej len „okresné riaditeľstvo“), v konaní vedenom pod ČVS: ORP-718/1-VYS-PO-2020 a proti postupu Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2Pv/395/20/7707 (ďalej spolu aj „prípravné konanie“ alebo „napadnuté konanie“). Sťažovateľ tiež žiadal vysloviť príkaz konať vo vzťahu k okresnej prokuratúre a priznať mu primerané finančné zadost'učinenie 2 500 eur osobitne od každého subjektu, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré nevyššiel.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľovi bolo 17. júla 2020 vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku pre trestný čin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b) a c) Trestného zákona. Zosumarizujúci chronologický priebeh napadnutého konania, sťažovateľ popisuje, že uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 33Tp/75/2020 z 19. júla 2020 bol vzatý do väzby, proti čomu podal sťažnosť, v ktorej okrem iného namietal nezákonnosť postupu povereného príslušníka okresného riaditeľstva pri úkonoch súvisiacich so vznesením obvinenia. Tvrdil, že jemu a obhajcovi bolo doručené len uznesenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby bolo proti sťažovateľovi začaté trestné stíhanie. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 6Tpo/29/2020 z 3. augusta 2020 uznesenie okresného súdu zrušil a sťažovateľa prepustil na slobodu za súčasného nahradenia väzby písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka. Následne bolo sťažovateľovi 7. júna 2021 doručené uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku a vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku (takmer po uplynutí jedného roka po tom, čo sťažovateľ uvedené procesné pochybenia namietal, pozn.). Proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažovateľ podal 8. júna 2021 sťažnosť, ktorú doplnil 17. júna 2021 jej písomným odôvodnením. Prokurátorka okresnej prokuratúry podaním z 12. júla 2021 vyhodnotila jeho sťažnosť ako žiadosť o preskúmanie postupu vyšetrovateľa podľa § 210 Trestného poriadku a rozhodla o nej až 16. decembra 2024, teda takmer po 3 a pol roku.

2.1. Medzitým 23. novembra 2022 okresná prokuratúra podala proti sťažovateľovi obžalobu. Sťažovateľ písomným podaním zo 14. decembra 2022 navrhol jej odmietnutie a vrátenie veci prokurátorovi podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku do prípravného konania. Okresný súd sťažnosti vyhovel, uznesením sp. zn. 33T/84/2022 z 29. júla 2024 obžalobu odmietol a vec vrátil

prokurátorovi do prípravného konania. Proti uvedenému uzneseniu okresná prokuratúra podala sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením sp. zn. 4To/30/2021 z 24. septembra 2024 zamietol.

2.2. Uznesením č. k. 2 Pv 395/20/7707-128 zo 16. decembra 2024 okresná prokuratúra rozhodla o sťažovateľovej sťažnosti proti vzneseniu obvinenia z 8. júna 2021 tak, že túto zamietla. Sťažovateľ podaním zo 17. januára 2025 namietal prieťahy v postupe okresnej prokuratúry a poukázal nielen na obdobie 3 a pol roka, počas ktorého nebolo o jeho sťažnosti rozhodnuté, ale aj na to, že trestné stíhanie ako celok trvá už viac ako 4 a pol roka, pričom vec je stále v štádiu prípravného konania. Prokurátor Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“) upovedomením z 24. februára 2025 vyhodnotil námietky sťažovateľa ako nedôvodné.

2.3. Sťažovateľ poukazuje na to, že jeho trestná vec nie je právne ani fakticky zložitá, v prípravnom konaní nebolo vykonané rozsiahle dokazovanie. Svojím správaním k dĺžke prípravného konania neprispel. V prípravnom konaní vystupoval aktívne, využívajúc svoje procesné práva, avšak svoje sťažnosti a žiadosti uplatňoval v snahe odstrániť stav právnej neistoty, upozorňujúc tak na prieťahy a procesné pochybenia orgánov činných v trestnom konaní. Podstatnou mierou sa na vzniku zbytočných prieťahov podieľal prvotný nesprávny postup vyšetrovateľa pri začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, ktorý okresná prokuratúra neodstránila v jeho počiatkových štádiách, čo viedlo k následnému reťazeniu neprocesných úkonov v priebehu prípravného konania a k odmietnutiu obžaloby.

2.4. Postup okresného riaditeľstva a okresnej prokuratúry sťažovateľ považuje za značne neefektívny, poznačený opakovane krátkodobými obdobiami nečinnosti. Prípravné konanie k momentu podania sťažnosti trvá takmer 5 rokov, pričom nie je zrejmé, kedy dôjde k právoplatnému skončeniu trestnej veci. Požiadavku priznania primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje tým, že neprimerane dlhé trestné konanie vrátane väzobného stíhania má negatívny dopad na jeho osobný život aj zdravotný stav, keď sa podrobuje psychiatrickej liečbe z dôvodu úzkostnej depresívnej poruchy.

II.

Vyjadrenie okresného riaditeľstva a okresnej prokuratúry

3. Okresné riaditeľstvo vo svojom vyjadrení ČVS: ORPZ-PO-VO-175-002/2025 z 15. mája 2025 s uvedením chronologického prehľadu procesných úkonov realizovaných v prípravnom konaní poukázalo na to, že prípravné konanie síce trvalo 25 mesiacov, avšak procesné úkony počas tohto obdobia boli vykonávané priebežne, vo veci konali z dôvodu personálnych zmien dvaja vyšetrovatelia. Vyšetrovací spis bol okresnou prokuratúrou vrátený 6. decembra 2024 a pridelený novému vyšetrovateľovi (bez ďalších pokynov prokurátorky), ktorý po preskúmaní veci zistil, že okresný súd obžalobu odmietol a vec vrátil prokurátorovi do prípravného konania, aby rozhodol o sťažnosti sťažovateľa z 8. júna 2021 (proti uzneseniu o vznesení obvinenia, pozn.), vyšetrovací spis bol okresnej prokuratúre predložený 29. júla 2024. Okresná prokuratúra rozhodla o sťažnosti až 16. decembra 2024, vyšetrovací spis bol vrátený 18. decembra 2024 bez pokynu, následne telefonicky bol opätovne vyžiadaný prokurátorom a okresnému riaditeľstvu vrátený 7. marca 2025 so záväzným pokynom na výsluch obvineného a poškodenej a aktualizovanie správ. V súčasnej dobe je naplánované záverečné preštudovanie spisu s obvineným na 16. máj 2025 a s poškodenou na 22. máj 2025.

3.1. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“), ktorá sa vyjadrila k postupu okresnej prokuratúry, v podaní č. k. 2GÚp/71/25/1000-4 z 26. mája 2025 v podstatnej časti poukázala na to, že v prípravnom konaní došlo k pochybeniu zo strany vyšetrovateľa pri vydaní uznesenia o vznesení obvinenia (bez začatia trestného stíhania sťažovateľa, pozn.), avšak po zistení nedostatku, v ten istý deň bol tento odstránený novým uznesením vyšetrovateľa obsahujúcim inštitút začatia trestného stíhania. Dozorová prokurátorka pri návrhu na vzatie do väzby disponovala len v poradí druhým uznesením o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia sťažovateľovi. Uvedený nedostatok pri vydaní uznesenia však ovplyvnil celý priebeh prípravného konania. Subjektívne prietahy v postupe dozorovej prokurátorky konštatovala krajská prokuratúra len v súvislosti s predloženými podaniami sťažovateľa, ktorými sa domáhal zrušenia probačného a mediačného dohľadu a preskúmania postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku. Tieto žiadosti boli okresnej prokuratúre doručené 15. apríla 2021 a okresnému súdu boli predložené až 28. mája 2021, pričom súdy rozhodovali niekoľko mesiacov. Práve tento fakt spôsobil, že dozorová prokurátorka nemohla akceptovať návrh povereného príslušníka na podanie obžaloby z 9. februára 2022 a prípisom z 9. marca 2022 mu uložila vyčkať do rozhodnutia krajského súdu o sťažnosti sťažovateľa zo 14. septembra 2021, ktorý rozhodol uznesením zo 17. mája 2022, ktoré bolo okresnej prokuratúre doručené 15. júna 2022. Následne bol vyšetrovací spis 22. septembra 2022 opätovne vrátený vyšetrovateľovi na doplnenie vyšetrovania z dôvodu dodržania práva na obhajobu sťažovateľa. Prípravné konanie bol ukončené 22. novembra 2022 podaním obžaloby okresnému súdu. Po podaní obžaloby dozorová prokurátorka ako strana v súdnom konaní opakovane žiadala sudcu, aby o podanej obžalobe riadne konal (2. júna 2023, 8. novembra 2023, pozn.), následne pre nečinnosť sudcu podala 20. mája 2024 aj sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku. Okresný súd uznesením z 29. júla 2024 odmietol obžalobu z dôvodu procesného pochybenia prokurátorky, ktorá nerozhodla o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia zo 17. júla 2020, ktoré mu bolo opätovne doručené 7. júna 2021 a jeho obhajcovi 21. júna 2021. Krajský súd 24. septembra 2024 sťažnosti dozorovej prokurátorky nevyhovet, vyšetrovací spis po vrátení bol odstúpený poverenému príslušníkovi okresného riaditeľstva 4. decembra 2024. Na základe súdneho pokynu rozhodla dozorová prokurátorka 16. decembra 2024 o sťažnosti sťažovateľa zo 17. júla 2020. Následne bol spis predložený krajskej prokuratúre na rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa o preskúmanie postupu dozorovej prokurátorky v prípravnom konaní podanej 17. januára 2025 (vybavené listom z 24. februára 2025). O dôvodoch, pre ktoré nebolo možné ukončiť prípravné konanie, informoval dozorovú prokurátorku vyšetrovateľ listom z 31. marca 2025. Po záverečnom preštudovaní bol vyšetrovací spis 20. mája 2025 predložený okresnej prokuratúre s návrhom na podanie obžaloby. Súčasne sťažovateľ 20. mája 2025 požiadal dozorovú prokurátorku o preskúmanie postupu policajta, ústavná sťažnosť bola podaná 5. mája 2025.

3.2. Generálna prokuratúra uviedla, že dĺžka prípravného konania pred podaním obžaloby (2 roky a 4 mesiace) zodpovedá právnej i skutkovej zložitosti veci, v tejto dobe boli zabezpečené výsluchy svedkov, dva znalecké posudky a bolo vybavených množstvo podaní sťažovateľa. Na dĺžke prípravného konania sa negatívne podieľali súdy, ktoré takmer jeden rok rozhodovali o žiadosti sťažovateľa na zrušenie dohľadu probačného a mediačného úradníka. Po podaní obžaloby bol okresný súd nečinný takmer 20 mesiacov a o obžalobe konal a rozhodol až po sťažnosti dozorovej prokurátorky. Navyše, rozhodol o vrátení veci okresnej prokuratúre výlučne z jedného procesného

dôvodu. Aj napriek tomu, že trestné stíhanie sťažovateľa nebolo dosiaľ ukončené a trvá takmer 5 rokov, nemožno túto skutočnosť klásť na ťarchu výlučne okresnej prokuratúry. Vzhľadom na to generálna prokuratúra ponecháva na úvahe ústavného súdu, či jej postupom došlo k zásahu do sťažovateľom namietaných práv, zohľadňujúc pritom skutočnosť, že vec sťažovateľa bola v dispozícii súdov takmer dva roky.

3.3. Po prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie okresné riaditeľstvo ani okresná prokuratúra (resp. generálne prokuratúra) svoje pôvodné vyjadrenie nedoplnili a na výzvu ústavného súdu v určenej lehote už nereagovali.

4. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniam okresného riaditeľstva a prokuratúry, keďže ich obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a obsahu spisového materiálu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov uplatneného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 123/2022).

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. V trestných veciach k nastoleniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu o vine, resp. nevine obžalovaného a na tento výrok nadväzujúcimi ďalšími výrokmi nastoľujúcimi práva a povinnosti (IV. ÚS 536/2021, IV. ÚS 358/2022, IV. ÚS 103/2023). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania sporovej strany a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Ústavný súd (obdobne ako ESLP) prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (rozsudok ESLP z 20. 6. 2019 vo veci Chiarello proti Nemecku, sťažnosť č. 497/17, bod 45). Primeranosť času potrebného na rozhodnutie trestnej veci v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, sa musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03, pozri aj rozsudok ESLP z 25. 6. 1987 vo veci Bagetta proti Taliansku).

7. V trestných veciach je cieľom čl. 6 ods. 1 dohovoru zabezpečiť to, aby obvinená osoba nebola príliš dlho obvinená a aby sa o tomto obvinení rozhodlo (Wemhoff proti Nemecku z 27. 6. 1968, sťažnosť č. 2122/64, bod 18). Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania tým, že zabraňuje strate dôkazov alebo oslabeniu ich dôkaznej hodnoty. Bráni tiež tomu, aby obvinený bol príliš dlho vystavený zásahom do svojich práv a slobôd a neistote o svojom osude (Wemhoff proti Nemecku z 27. 6. 1968). Posudzované

obdobie začína v zásade vtedy, keď je osoba obvinená (Neumeister proti Rakúsku z 27. 6. 1968, sťažnosť č. 1936/63, bod 18), ale, zohľadňujúc okolnosti prípadu, môže začať aj skôr, napr. zadržaním (už citovaný Wemhoff, bod 19), a končí oslobodením alebo odsúdením (už citovaný Wemhoff, bod 18). Osobitne z dôvodu predmetu trestného konania, ktorým je rozhodovanie o trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa, sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (Bagetta proti Taliansku z 25. 6. 1987). Plynutím času sa strácajú pamäťové stopy svedkov, dôkazy strácajú na sile, čo nepochybne ohrozuje bezprostrednosť konania, ako aj schopnosť súdu zistiť skutkový stav v miere nevyhnutnej pre spravodlivé rozhodnutie (porov. III. ÚS 150/2022). Na druhej strane čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby sa v konaní nielen postupovalo rýchlo, ale zároveň ustanovuje aj všeobecnejšiu zásadu riadneho výkonu spravodlivosti. Medzi týmito požiadavkami je potrebné nájsť spravodlivú rovnováhu (Boddaert proti Belgicku z 22. 9. 1992, sťažnosť č. 12919/87, bod 39).

8. Prieťahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje významné ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov alebo ich riadneho postupu. Z uvedenej fakticity musí preto následne vyplývať, že dôsledkom popísaného zásahu orgánu verejnej moci (jeho pasivity) nemožno čeliť inak než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

9. Pokiaľ ide o zložitosť prípadu, tá môže vyplývať z rozsahu obvinení, množstva osôb zapojených do konania (napr. počet obvinených, svedkov) alebo tiež z medzinárodného aspektu prípadu (Neumeister proti Rakúsku z 27. 6. 1968, bod 20). Predmetom napadnutého konania je trestné stíhanie sťažovateľa pre trestnú činnosť, ktorá je právne kvalifikovaná ako prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b) a c) Trestného zákona v štádiu prípravného konania a následne z toho (ne)vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa v súdnom konaní. Ústavný súd nezistil právnu zložitosť veci. Možno konštatovať zvýšenú mieru faktickej zložitosti veci, je daná okrem štandardných výsluchov obvineného, svedkov a poškodenej aj nevyhnutnosťou znaleckého dokazovania už v prípravnom konaní (znalecké skúmanie smerované k osobe obvineného, osobe poškodenej a k analýze mobilného telefónu, pozn.).

10. Čo sa týka správania sťažovateľa, čl. 48 ods. 2 ústavy ani čl. 6 ods. 1 dohovoru nevyžadujú, aby tento aktívne spolupracoval orgánmi činnými v trestnom konaní. Taktiež sťažovateľovi nemožno vyčítať skutočnosť, že využíva jemu dostupné opravné prostriedky podľa vnútroštátneho práva (Erkner a Hofauer proti Rakúsku z 23. 4. 1987). Sťažovateľ v prípravnom konaní aktívne využíval svoje procesné práva, opakovane podával sťažnosti proti uzneseniam orgánov činných v trestnom konaní, žiadosť na zrušenie dohľadu probačného a mediačného úradníka a podnety k postupu povereného policajta podľa § 210 Trestného poriadku (k tomu bližšie body 2.1, 2.2 a 3.1 odôvodnenia tohto nálezu).

11. Posudzujúc jednotlivé úkony realizované v prípravnom konaní, ústavný súd vzhláda opakované procesné pochybenie na strane vyšetrovateľa okresného riaditeľstva i okresnej prokuratúry, ktoré vo svojom dôsledku ovplyvnili celkovú dĺžku prípravného konania. Výrazným pochybením bolo

vznesenie obvinenia sťažovateľovi uznesením policajta obvodného oddelenia Policajného zboru Prešov-Juh ČVS: ORP-861/JU-PO-2020 zo 17. júla 2020 bez doručenia uznesenia o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku Trestného poriadku a po konvalidovaní tejto procesnej chyby, doručením predmetného rozhodnutia obvinenému so značným časovým odstupom (6. júna 2021, pozn.). Navyše, sťažovateľ podal proti uzneseniu o vznesení obvinenia 8. júna 2021 sťažnosť, o ktorej okresná prokuratúra rozhodla až po odmietnutí obžaloby, a to uznesením č. k. Pv 395/20/7707-128 zo 16. decembra 2024. Vyšetrovateľ postupoval nesústredene aj v ďalšom priebehu zabezpečovania dôkazov (ustanovenie znalca bez potrebnej kvalifikácie, pozn.). Hoci je z prehľadu procesných úkonov zrejmé, že dozorová prokurátorka sa snažila vo veci vystupovať aktívne [čo sa premietlo opakovane do postupu podľa § 230 ods. 1 a ods. 2 písm. d) Trestného poriadku, ako aj v žiadostiach adresovaných okresnému súdu, aby o podanej obžalobe riadne konal], dĺžku prípravného konania v danej veci nie je možné ospravedlniť. Vzniknutú procesnú situáciu, v ktorej sa ďalšie úkony v rámci prípravného konania odkladali do rozhodnutia sťažnostného súdu o zrušení písomného sľubu a uložených obmedzení (uznesenie krajského súdu sp. zn. 4Tpo/14/2022 zo 17. mája 2022), možno zohľadniť len v časti rozhodovania o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia. K priebehu napadnutého konania po doručení ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd uvádza, že 16. mája 2025 došlo k záverečnému preštudovaniu spisu obvineným a 20. mája 2025 bolo vyšetrowanie skončené a spis bol predložený okresnej prokuratúre s návrhom na podanie obžaloby. Sťažovateľ v ten istý deň podal na okresnej prokuratúre žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku. Overením aktuálneho stavu napadnutého konania ústavný súd zistil, že okresná prokuratúra 26. júna 2025 rozhodla podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku o postúpení veci sťažovateľa na prejednanie ako priestupku Okresnému úradu Prešov, oddeleniu všeobecnej vnútornej správy, oddeleniu priestupkov, pretože výsledky vyšetrowania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 18. júla 2025, čím bola vec sťažovateľa v štádiu prípravného konania právoplatne skončená.

12. Komplexným vyhodnotením priebehu napadnutého konania ústavný súd dospel k záveru, že hoci sa okresné riaditeľstvo a okresná prokuratúra vo veci sťažovateľa snažili konať priebežne, ich postup bol výrazne nesústredený. Procesné pochybenie vyšetrovateľa na začiatku prípravného konania opísané v bode 11 odôvodnenia tohto nálezu (uznesenie o vznesení obvinenia nenadobudlo právoplatnosť a nemohlo byť podkladom na podanie obžaloby, pozn.) tvorilo základ pre odmietnutie obžaloby 29. júla 2024 a vrátenie veci opakovane do prípravného konania a bolo najvýraznejším momentom ovplyvňujúcim jeho dĺžku. Ústavný súd považuje celkovú dĺžku prípravného konania za ústavne neprimeranú, a to i bez ohľadu na dobu, po ktorú sa vec nachádzala na okresnom súde, resp. krajskom súde.

13. Ústavný súd po zhodnotení všetkých troch kritérií, berúc do úvahy celý doterajší priebeh trestného konania, konštatuje, že doterajším postupom okresného riaditeľstva a okresnej prokuratúry došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom spôsobeným hlavne nesústredeným postupom orgánov činných v trestnom konaní, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie

14. Keďže prípravné konanie bolo v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd nevhliadol potrebu doplniť ochranu aj o uloženie príkazu vo veci konať bez zbytočných prietáhov podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde a v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

15. Sťažovateľ požiadal o priznanie finančného zadosťučinenia spolu 5 000 eur, ktoré odôvodnil primárne celkovou dĺžkou prípravného konania, väzobným stíhaním jeho osoby a negatívnym dopadom vedeného trestného stíhania na jeho osobný život aj zdravotný stav.

16. Pozornosti ústavného súdu neušlo, že sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť 5. mája 2025, teda v čase, keď sa prípravné konanie blížilo ku koncu (vyšetrovanie bolo skončené 20. mája 2025, pozn.). Uvedené navodzuje dojem, že dĺžka napadnutého konania sťažovateľovi neprekážala, keďže sa ochrany svojich základných práv pred ústavným súdom mohol domáhať už oveľa skôr. Sťažovateľ v priebehu prípravného konania využíval všetky procesné inštitúty na oddialenie realizácie vyšetrovacích úkonov do momentu rozhodnutia o ním podaných sťažnostiach a žiadostiach zo strany sťažnostných orgánov, čo objektívne viedlo k predĺženiu dokazovania v prípravnom konaní.

17. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020, tiež Zongorová proti Slovenskej republike z 19. 1. 2010, sťažnosť č. 28923/06, a Ďurech a ďalší proti Slovenskej republike zo 7. 7. 2009, sťažnosť č. 42561/04).

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia (čl. 127 ods. 3 ústavy a § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde) prihliadol na priebeh celého napadnutého konania, jeho aktuálny stav, časový moment podania ústavnej sťažnosti (krátko pred záverečným preštudovaním vyšetrovacieho spisu, pozn.), správanie sťažovateľa a jeho procesnú aktivitu, mieru jeho právnej neistoty, ako aj závažnosť zásahu do jeho základných práv. V okolnostiach konkrétnej veci podrobne analyzovaných v predchádzajúcich bodoch tohto nálezu považoval za spravodlivé priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume spolu 2 000 (bod 2 výroku tohto nálezu) a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 3 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

19. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré nevyčíslil ani nijako bližšie nešpecifikoval. Hoci zákon o ústavnom súde priamo neukladá povinnosť trov konania vyčísliť, na druhej strane nemôže byť ani povinnosťou, ani úlohou ústavného súdu, aby tieto vypočítaval sám. Keďže zákon o ústavnom súde nestavia právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom do nárokovateľnej polohy, ako

je to v iných druhoch regulovaných právno-aplikačných procesoch (napr. civilné sporové konanie, správne súdne konanie, exekučné konanie a ďalšie), a ústavný súd disponuje širokým priestorom na úvahu o tom, či vôbec priznať náhradu trov konania, a ak áno, v akom rozsahu (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 357/2021, I. ÚS 418/2022), rozhodol, že sťažovateľovi náhradu trov konania pred ústavným súdom § podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde nepriznáva (bod 4 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. augusta 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu